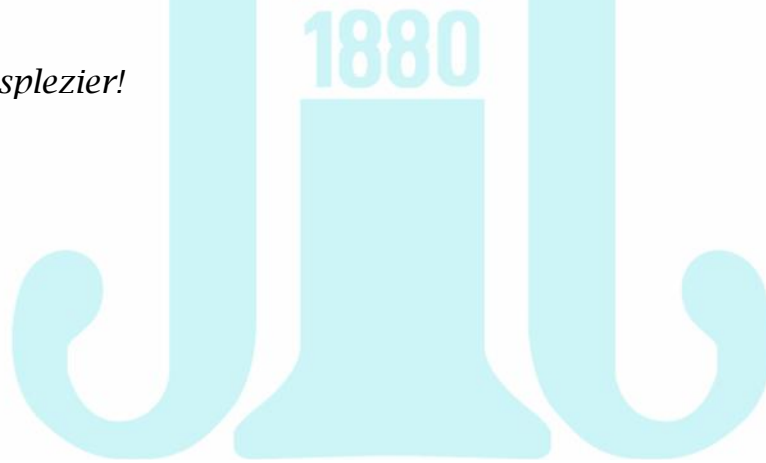

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

MOZART

Historisch stuk in 2 bedrijven over de
componist en de mens Mozart

door

1880

Dirk Dobbeleers & Jo Leemans

Voor kinderen en volwassenen van 8 tot 88 jaar

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

1997

Nr.2413

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *MOZART* op te voeren moet de namen van de auteurs *DIRK DOBBELEERS & JO LEEMANS* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/1997/0220/047
ISBN- 978- 90-385-05206

© 1997 Toneelfonds J. Janssens/Dirk Dobbeleers & Jo Leemans
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

(4 à 9 dames – 5 à 14 heren – 1 meisje – 1 jongen)

a) Hoofdpersonages :

- * het kind Mozart : in principe 7 of 8 jaar oud (dit kind kan ook Karli, de zoon van Wolfgang en Konstanze, spelen)
- * de volwassen Mozart
- * vader Leopold Mozart
- * Nannerl, de zus van Wolfgang : in principe 12 of 13 jaar oud
- * Konstanze Weber, de vrouw van Wolfgang

b) Bijrollen : (het zijn er heel wat, maar elke acteur/actrice kan meerdere rollen invullen)

MANNEN

- * Hofcomponist
- * keizer
- * keizerlijk gezant
- * zanger 1
- * Affligio (kapelmeester)
- * pauselijke nuntius
- * paus
- * Colloredo (aartsbisschop)
- * kapper
- * Thorwart (voogd van de Webers)
- * De zwarte man
- * Karli

VROUWEN

- * keizerin
- * dienstmeid
- * zangeres 1
- * zangeres 2
- * moeder Weber
- * Sophie Weber
- * Aloysia Weber
- * Josephine (leerlinge)

Volgens mij is de minimumbezetting :

- * 2 kinderen : jongen - meisje
- * hoofdpersonages : 2 mannen - 1 vrouw
- * bijrollen : 3 mannen - 3 vrouwen

DECOR

Een volledig uitgewerkt en bovendien sjiek achttiende-eeuws decor bouwen lijkt me onmogelijk.

Een antieke tweezit (of driezit), één of twee losse sofa's, een antiek salontafeltje en een dito schrijftafel (of bureau) volstaan.

Een piano (alleszins de achterkant) is noodzakelijk.

Verder kunnen de gepaste kledij (met pruiken) en de nodige rekvisieten de

toeschouwers zeker in de sfeer van Mozarts achttiende eeuw brengen.

MUZIEK

Uiteraard kan alles met bandopnames opgelost worden, de acteurs die muziek moeten spelen kunnen doen alsof (eventueel ook met schimmenspel op te lossen). Live muziek heeft natuurlijk wel dat ietsje meer. Mijn ervaring is dat muziekscholen graag willen helpen.

Wij hebben dan ook gewerkt met een 9-jarige violist, een 14-jarige celliste, een bandje van 3 volwassen muzikanten en een zanger met begeleidende pianiste.

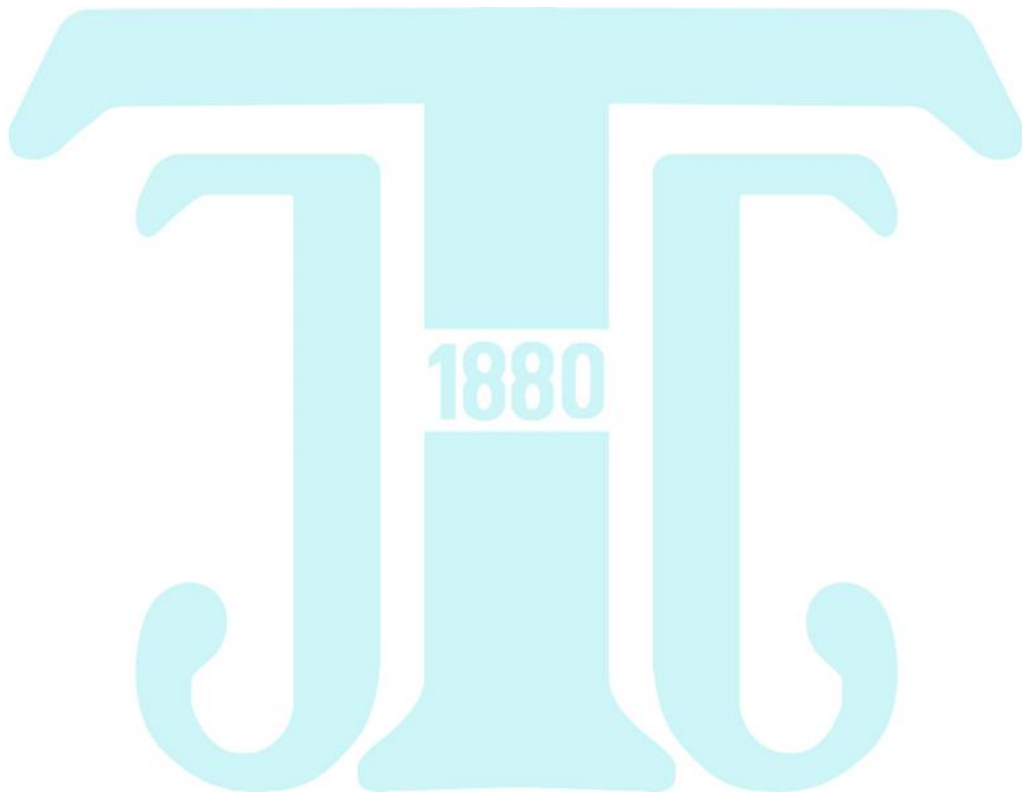
ENKELE HISTORISCHE GEGEVENS OVER MOZART

(bedoeld als hulp voor acteurs en regisseur) :

- Joannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus Mozart werd geboren op 27 januari 1756 om 8 uur 's avonds als jongste zoon van Leopold Mozart en Anna Pertl. Hij huult veel als kind.
- Vader Mozart organiseert reeds van kindsbeen af concertreizen voor Wolfgang en zijn vijf jaar oudere zus Nannerl. Ze bezoeken onder andere Parijs, Holland, Italië. Deze vermoeiende reizen bezorgen Wolfgang een aantal ernstige ziektes.
- Hij wordt ontvangen door de keizer en de keizerin en hij wordt ontboden bij de paus.
- Hij huwt, tegen de zin van zijn vader, met Konstanze Weber op 4 augustus 1782. (Alhoewel zijn voorkeur eigenlijk uitging naar haar zus Aloysia. Die wees hem echter af.) De vraag is of er door zijn huwelijk een einde kwam aan zijn romantische escapades. Zo gaf hij alleen les aan vrouwelijke leerlingen. Hij werd op een aantal van hen verliefd.
- Er wordt al eens beweerd dat hij altijd een beetje kind is gebleven. De volwassen Mozart sprong nog steeds over stoelen en tafels, tuimelde graag en kroop miauwend als een kat door de kamer.
- Mozart kon zijn handen niet stilhouden. Hij speelde altijd met iets : met een servet, een horlogeketting ... Bovendien speelde hij op elk horizontaal vlak klavier. Op het einde van zijn leven worden zijn tics nog versterkt.
- Door een nooit genezen beenbreuk blijft hij hinken.
- Hij drinkt graag zwarte koffie en rookt een pijp met zware tabak.
- Het echtpaar had schulden zodat Wolfgang vaak bedelbrieven moest schrijven. Toch denken Wolfgang en Konstanze er niet aan hun luxe leventje op te geven. Mozart houdt van punch, champagne en uitgelezen gerechten.
- Toen Wolfgang op 5 december 1791 om vijf voor 1 's nachts overleed, liet hij naast zijn vrouw ook twee zoontjes na.
- Hij werd begraven in een anoniem armengraf.
- Zijn belangrijkste werken :
 - * La finta semplice (dat hij als 12-jarige schreef)
 - * Idomeneo
 - * De Entführung

- * Don Giovanni
- * Così fan tutte
- * Figaro's bruiloft
- * Eine kleine Nachtmusik
- * De Toverfluit
- * Het Requiem
- * Heel wat klavier- en strijkkwartetten, sonates en aria's

Veel succes!

E E R S T E B E D R I J F

1. Intro

(Bij het begin van het stuk is vader Leopold Mozart druk aan het schrijven. Hij heeft eerst geen oog voor het publiek. Na een tijdje beëindigt Leopold zijn brief. Dan richt hij zich tot de toeschouwers.)

LEOPOLD : Ziezo de brief aan mijn vrouw Anna is klaar. We schrijven regelmatig naar elkaar. (Hij wijst naar een stapeltje brieven.) We moeten wel, want we zijn gescheiden. Nee, het is niet wat u denkt. Mijn kinderen en ik zijn op concertreis en met mijn brieven hou ik het thuisfront op de hoogte. Ze dienen ook om moeder Anna gerust te stellen. Zij denkt altijd dat ik de kinderen te hard laat werken, vooral Wolfgang... Zij vindt hem nog te jong voor al dat gereis. Typisch moeders natuurlijk, want Wolfgang is een sterke jongen. Die kan alles aan. (Mijmerend) Mijn zoon Wolfgang...

Het is een zonderlinge jongen... altijd geweest. Niet altijd even gemakkelijk... Het begon al als baby. Wolfgang huilde ontzettend veel. Of misschien gaf hij toen reeds uiting aan zijn uitzonderlijk muzikaal talent. (Lachend) Want muzikaal talent dat had hij en heeft hij nog.

Hij componeerde al liedjes toen hij nog maar vier jaar oud was. Het waren eenvoudige melodietjes, sober maar mooi. Hij schreef zijn composities zelfs op. Hij stak zijn tong dan ernstig tussen zijn tanden en doopte de pen zo diep in de inktpot dat er meer vlekken en vegen dan noten op het blad stonden. Ik heb ze hier ergens bewaard voor het nageslacht. (De kleine Wolfgang neemt een viool en speelt een kort stukje. Ondertussen rommelt Leopold wat tussen zijn papieren.) Ik vind ze niet dadelijk, maar wat geeft het... als het nageslacht ze maar vindt.

(Wolfgang rijdt op een stokpaard de kamer rond.)

Muziek is Wolfgang zijn leven. Natuurlijk speelt hij ook zoals elke gewone

jongen van zijn leeftijd dat doet. Het gaat er op zo'n momenten luidruchtig aan toe in ons huis. (Hij geniet weer.) Toch is de muziek nooit ver weg. Op alles maakt hij muziek... zelfs op ons porseleinen servies. We kunnen hem maar op één manier stoppen... door muziek te maken op zijn billen.

(Wolfgang tikt melodietjes op de kandelaar, de vogelkooi...)

Er is ook nog zijn passie voor rekenen.

(Wolfgang schrijft met krijt cijfers op de grond.)

Hij rekt op alles : op muren, deuren, zetels, zelfs de vloer staat vol cijfers. Zijn zus wordt er haast gek van. Zijn zus... ik heb het nog niet over zijn zus gehad. Nannerl is vijf jaar ouder dan Wolfgang. Ze is ook heel muzikaal, maar ze heeft niet zoveel talent als Wolfgang. Toch veroveren Wolfgang en Nannerl samen de wereld. Men beschouwt hen als wonderkinderen. En al zeg ik het zelf, het zijn wonderkinderen.

(Nannerl speelt samen met Wolfgang een stukje muziek.)

Iedereen wil hen aan het werk zien. Daarom gaan we vaak op concertreis. Het is niet altijd makkelijk om de vrienden en familieleden in het ons vertrouwde Salzburg achter te laten. Nu bevinden we ons in Wenen, de hoofdstad van het Oostenrijkse keizerrijk. We zijn hier om roem te oogsten... ontzettend veel roem. Vanuit Wenen zullen we de hele wereld veroveren. Straks mogen de kinderen, mijn kinderen, optreden voor Jozef II, de keizer van Oostenrijk. Weinig mensen, laat staan kinderen, valt deze eer te beurt. Ik weet dan ook met mijn zenuwen geen blijf. Ik denk dat ik veel zenuwachtiger ben dan Wolfgang en Nannerl tesamen. Voorlopig is daar geen reden toe, want alles loopt gesmeerd. Ik hoop dat ik dat na het optreden ook nog kan zeggen.

(Leopold begeeft zich met Wolfgang en Nannerl naar de andere kant van de

scène. Ze worden door de keizerlijke familie opgewacht. Er wordt een rode looper uitgerold.)

2. Het kind Mozart

HOFCOMPONIST : De familie Mozart, majesteit.

KEIZER : Welkom in Wenen. Neem plaats en begin alsjeblieft dadelijk te spelen. Ik popel om dat meisje van twaalf en die jongen van zeven bezig te horen.

MOZART : (Kwaad) Zeven? Volgende week word ik acht. (Hij krabt en neemt plaats aan de piano.)

LEOPOLD : (Vermanend) Wolfgang...

KEIZERIN : Laat maar, heer Mozart, het hof kan best tegen een stootje.

(Samen met zijn zus speelt hij een muziekstuk. De keizer doet teken dat Leopold bij hem mag komen zitten. Na het muziekstuk wordt er geapplaudisseerd. Wolfgang krabt.)

KEIZERIN : Prachtig!

KEIZER : Bravo! Nietwaar, meneer de hofcomponist?

HOFCOMPONIST : Inderdaad niet slecht... maar het is geen kunst om met alle vingers te spelen als je de toetsen kan zien.

MOZART : Ik kan het ook zonder naar de toetsen te kijken.

KEIZER : Laat maar eens horen, ik ben benieuwd.

MOZART : Papa, wilt u de toetsen met dat tafellaken bedekken? LEOPOLD : Als dat mag, Wolfgang...

(De keizerin maakt duidelijk dat het mag. Wolfgang krabt.)

HOFCOMPONIST : (Cynisch) Wenst meneer Mozart misschien nog iets?

MOZART : Ja, kan u de bladen omdraaien?

KEIZER : Maar ik ben hofcomponist...

MOZART : Kunnen hofcomponisten dan geen bladen omdraaien?

LEOPOLD : Wolfgang...

KEIZERIN : Ik hou van kleine jongens met pit... (De keizer doet teken dat de hofcomponist moet gehoorzamen.)

MOZART : Ik ben niet klein.

(Terwijl Leopold de toetsen met het tafelkleed bedekt, port hij zijn zoon tot stilte aan. Wolfgang begint te spelen.)

KEIZER : (Na het muziekstuk) Knap werk, ik moet toegeven dat ik die zevenjarige... euh... bijna achtjarige jongen onderschat heb. Wat vindt u ervan, hofcomponist?

HOFCOMPONIST : Niet slecht, maar piano spelen is nu niet zó moeilijk.

KEIZER : Ik kan het nochtans niet.

HOFCOMPONIST : Viool spelen is heel wat moeilijker, majesteit.

KEIZER : Kan jij ook viool spelen?

MOZART : Natuurlijk kan ik dat, als de beste... (Wolfgang gaat zijn viool halen. Hij krabt.)

KEIZER : Laat maar eens horen.

KEIZERIN : Niets van, de jongen moet even rusten. (Ze wenkt Wolfgang om op haar schoot te komen zitten. Die doet dat. De keizerin stopt hem lekkere hapjes toe. Ze giechelen samen. Wolfgang moet nu en dan ook eens krabben.)

KEIZER : (Tot Nannerl) Jij hebt ook je best gedaan, meisje. Het moet niet gemakkelijk zijn om steeds in de schaduw van je broer te staan.

NANNERL : Ik zet hem in de schaduw, want ik ben een stuk groter dan Wolfgang.

KEIZER : Dat in de schaduw zetten is bij wijze van spreken, Nannerl.

NANNERL : Ja, en als keizer moet je natuurlijk wijs kunnen spreken.

KEIZER : (Lachend tot Leopold) Van harte gefeliciteerd, Leopold Mozart. Jouw kinderen zijn niet alleen muzikale genieën, ze hebben ook veel gevoel voor humor. Maar genoeg gelachen nu, jongetje Wolfgang Amadé Mozart en juffrouw Nannerl Mozart, zet dit kamerconcert verder, alsjeblieft. (De kinderen musiceren weer.)

KEIZERIN : Bravo!

KEIZER : Ongelooflijk! (Hij gaat naar Wolfgang toe.) Jij hebt me weten te boeien en te

ontroeren, jongeman. Als ik ooit een nieuwe hofcomponist nodig heb, zal ik aan je denken.

MOZART : Aan me denken alleen is niet genoeg, majesteit. (Hij krabt.)

KEIZER : Spijtig dat de tijd van de hofnarren voorbij is, anders had ik je onmiddellijk in dienst genomen.

(De keizer begeeft zich naar Nannerl. De keizerin wenkt Wolfgang om weer op haar schoot te komen zitten. Hij loopt naar haar toe. Hij struikelt over de rode loper, maar de keizerin kan hem nog net opvangen.)

MOZART : (Hij begint haar te kussen.) Als ik later groot ben, wil ik met u trouwen. Ik vind u lief.

LEOPOLD : Wolfgang, waar zijn je manieren?

HOFCOMPONIST : Die heeft hij niet!

KEIZERIN : Laat hem toch. Het is lang geleden dat ik nog zo'n verleidelijk aanzoek heb gehad.

KEIZER : Dan zal hij toch eerst met deze rivaal moeten afrekenen.

(Wolfgang krabt in zijn haar.)

KEIZERIN : Een keizer als vijand... dat is inderdaad om in je haar te krabben.

(Ook Nannerl krabt, maar wel minder en minder opvallend.)

LEOPOLD : Wolfgang, stop met dat krabben.

MOZART : Maar het jeukt zo.

KEIZERIN : Dat is de deugnietrij die eruit komt.

LEOPOLD : Waar jeukt het?

MOZART : Hier! En hier! En hier!

LEOPOLD : Jeukt het alleen?

MOZART : Nee, het doet ook pijn.

LEOPOLD : Ik denk dat we beter naar huis gaan.

KEIZERIN : Hopelijk is het niets ernstigs.

KEIZER : Als er een probleem is, onze hofarts staat steeds tot uw dienst.

LEOPOLD : Ach, kinderen krijgen nu eenmaal kinderziekten. Tot ziens, majesteit. (Hij buigt en gaat onmiddellijk naar zijn bureau en begint te schrijven.)

NANNERL : Het was me een waar genoegen, majesteit.

MOZART : Tot ziens, majesteit. (Hij krabt weer.)

KEIZER : Word jij maar gauw weer beter, jongeman.

(De keizerlijke familie verlaat de scène. Nannerl en Wolfgang installeren zich in de sofa. Leopold leest wat hij ondertussen geschreven heeft.)

LEOPOLD : Wolfgang werd erg ziek. Is het een longontsteking? Tyfus? Een zware griep? Geen enkele dokter weet welke ziekte hij precies heeft. Hij sliep acht dagen en acht nachten aan één stuk. Ik heb heel de tijd niets anders gedaan dan gebeden en gehoopt. Ook Nannerl werd ziek. Zij had de laatste sacramenten al ontvangen. Toen werden ze allebei plots beter. Heeft de goede God mijn gebeden verhoord? Heeft God nog plannen met mijn zoon? In elk geval plaagt Wolfgang zijn zus weer en dat is een goed teken. (Leopold schrijft nog wat verder. Wolfgang heeft een degen genomen, hij maakt schermbewegingen.) Wolfgang stop daarmee! De schermmeester komt maar straks. (Wolfgang luistert echter niet.) Wolfgang heeft leren schermen. De dokter zei dat de lichaamsbeweging zijn herstel zou bevorderen. (Wolfgang haalt uit naar zijn zus. Nannerl slaakt een gil. Leopold gaat naar Wolfgang.) Stop nu toch, Wolfgang.

MOZART : Maar ik moet toch oefenen, papa, anders kan ik het nooit tegen de keizer opnemen en dan wordt de keizerin nooit mijn vrouw.

LEOPOLD : Gekke jongen! De dokter heeft ook gezegd dat je je niet teveel mag vermoeien en dat je veel moet rusten.

(Leopold neemt Wolfgang mee naar de sofa en stopt hem onder.) MOZART : De dokter weet niet wat ik precies heb. Hoe weet hij dan dat ik moet rusten?

LEOPOLD : Waarom stel jij altijd van die moeilijke vragen?

MOZART : De vragen zijn niet moeilijk, papa, die rollen gewoon uit mijn mond. Ik denk dat de antwoorden moeilijk zijn.

LEOPOLD : Gekke jongen! En als ik het je vraag, wil je dan gaan rusten?

MOZART : Natuurlijk, papa! Voor u doe ik alles. Want na Onze-Lieve-Heer komt mijn

papa.

LEOPOLD : Wil je echt alles doen wat ik je vraag?

MOZART : Natuurlijk!

LEOPOLD : Genees dan maar gauw.

MOZART : Mag ik nu verderwerken aan mijn sonates, papa?

LEOPOLD : Als je belooft het rustig aan te doen.

MOZART : Ik belooft het papa. Helpt u me even?

(Leopold installeert een plank op de schoot van Wolfgang. Die begint half zittend, half liggend te schrijven.)

LEOPOLD : Waar werk je aan? (Wanneer Leopold wil kijken, bedekt Wolfgang het blad met zijn handen.)

MOZART : Dit is staatsgeheim, want ik schrijf deze sonates voor de keizerin.

LEOPOLD : Ik hoef ze niet te zien, laat ze me maar horen als ze klaar zijn. Als ze goed zijn, dan zoek ik er een drukker voor. Al moet ik er heel Oostenrijk voor aflopen...

MOZART : Dank u, papa! (Hij omhelst zijn vader.) Als u ooit sterft, dan wil ik u voor altijd in een glazen kist bij me houden.

LEOPOLD : Laat me nu eerst verderwerken, anders geraakt die brief aan je mama nooit af. (Vader zet zich weer achter zijn schrijftafel.) Alles loopt goed af. Ik voel het. (Er wordt gebeld.) Vraag aan de pastoor om zes missen voor Wolfgang te lezen omdat hij zo wonderbaarlijk genezen is. En doe er ook eentje voor Nannerl bij. (Hij vouwt de brief. Op dat moment richt de dienstmeid zich opgewonden tot Leopold.)

DIENSMEID : Een gezant van de keizer wil u spreken, heer Mozart.

LEOPOLD : Laat hem binnenkomen en breng daarna deze brief naar de post, Maria. (Maria af.)

NANNERL : Misschien mogen we weer optreden voor de keizer.

MOZART : Hoera! Dan zie ik de keizerin weer.

(De dienstmeid op met de gezant. In plaats van te vertrekken blijft zij

nieuwsgierig het gesprek volgen.)

GEZANT : Een belangrijke boodschap van het keizerlijk hof, heer Mozart. (Hij geeft een brief aan Leopold.)

LEOPOLD : (Hij opent de brief en leest) Geachte heer Mozart, Volledig onder de indruk van het optreden van uw zoon ben ik zo vrij hem, mits uw goedvinden, een keizerlijke opdracht te geven. Ik zou Wolfgang willen verzoeken een opera te componeren. (Wolfgang komt recht en Leopold leest gejaagd en enthousiast verder.) De kapelmeester koos "La finta semplice" van de alom geprezen Carlo Goldoni als werkstuk uit. Wanneer het werk met mijn goedvinden voltooid wordt, zal een honorarium van honderd dukaten uitgekeerd worden. Verdere afspraken kunnen gemaakt worden met eerste kapelmeester Affligio. Uitkijkend naar deze realisatie, teken ik, Hoogachtend, Jozef II, Keizer van Oostenrijk.

MOZART : Papa, knijp in mijn arm, dan weet ik tenminste zeker dat ik niet droom. (Hij is rechtgesprongen.)

LEOPOLD : Je droomt niet, jongen, je mag je eerste opera componeren.

MOZART : Wat betekent "La finta semplice", papa?

LEOPOLD : De voorgewende onnozelheid.

MOZART : De voorgewende onnozelheid... de naam alleen al klinkt als muziek in de oren. (Hij neemt zijn bladen en begint te schrijven.) Ik begin er dadelijk aan.

LEOPOLD : Rustig, jongen! Je bent nog niet helemaal genezen. Als je het niet kalm aan doet, dan word je misschien opnieuw ziek. En dan zegt mama weer dat ik je te hard heb laten werken.

MOZART : Maar papa, ik kan niet meer wachten.

LEOPOLD : Ik heb een idee! We trekken naar het platteland. Jij kan daar rustig werken. Bovendien zal de gezonde buitenlucht jou en Nannerl goed doen.

MOZART : Papa, je bent een schat! (Hij omhelst hem.)

LEOPOLD : Maar eerst moet er ingepakt worden. Vooruit, componist, aan de slag.

(Wolfgang af.)

NANNERL : Staat er niets over mij in, papa?

LEOPOLD : Zwijg nu even, Nannerl, momenteel telt alleen Wolfgangs carrière. (Tot de gezant) U mag de keizer meedelen dat mijn zoon de opdracht aanvaardt. En bedank zijne keizerlijke hoogheid voor het vertrouwen. Hij zal er geen spijt van hebben.

(De gezant groet het gezelschap en verlaat met de dienstmeid de scène. Leopold gaat naar zijn bureau. Hij schrijft en leest hardop wat hij geschreven heeft.)

LEOPOLD : Wolfgang werkte als een bezetene. Soms vroeg hij me om raad, maar meestal moest ik er alleen op toezien dat hij niet te hard werkte. De volledige partituur telde zomaar eventjes 558 bladzijden. De tijd kon niet snel genoeg gaan. De première was niet meer ver af toen de zangers hun grieven begonnen te uiten. (Wolfgang komt samen met Affligio en enkele zangers op.)

ZANGER 1 : Het is toch ongehoord dat een snotaap ons moet dirigeren.

ZANGERES 1 : Een klein kind dat een liefdesgeschiedenis componeert, dat is toch belachelijk. Wat weten kinderen nu van de liefde?

ZANGERES 2 : Volgens mij heeft niet hij maar zijn vader "La finta semplice" gecomponeerd.

LEOPOLD : Dat is een leugen! (Hij staat op en gaat naar de zangers en Affligio.) Ik kan deze laster niet langer aanhoren. Mijn zoon zal zich in de kamer hiernaast terugtrekken. Daar zal hij een sonate componeren. Ik eis dat er iemand van jullie als getuige meegaat. (Er worden enkele blikken uitgewisseld en zangeres 2 verlaat de scène met Wolfgang.) Ik blijf bij jullie. Dan kunnen jullie straks horen over welk een uitzonderlijk componeertalent mijn zoon beschikt.

ZANGER 1 : Ik vind zijn muziek anders niets waard. De maat komt niet uit.

ZANGERES 1 : Bovendien lijkt zijn Italiaans nergens op.

LEOPOLD : Leugens, allemaal leugens! Ingegeven door jaloezie.

AFFLIGIO : U hebt de klachten van de zangers en zangeressen gehoord. Of ze al dan niet terecht zijn, laat ik in het midden. In elk geval zal de première moeten uitgesteld worden.

LEOPOLD : Maar dat is een ramp. De jongen zal vreselijk ontgoocheld zijn. Bovendien is ons geld zo goed als op. Kunnen we geen voorschot krijgen?

AFFLIGIO : Ik kan u moeilijk betalen voor een werk dat nog niet uitgevoerd is en dat waarschijnlijk nooit zal uitgevoerd worden.

LEOPOLD : Wat?

ZANGERES 1 : Wij hebben geen zin om ons voor heel Wenen belachelijk te maken.

LEOPOLD : U beledigt mij en mijn zoon.

MOZART : Mijn werk is klaar.

ZANGERES 1 : Dat is snel.

AFFLIGIO : Waar is je partituur?

MOZART : Die heb ik niet, alles zit in mijn hoofd.

LEOPOLD : Vooruit, jongen, overtuig deze betweters van hun ongelijk.

(Wolfgang speelt de sonate op zijn viool.)

AFFLIGIO : Mooi werk! Dat kan ik niet ontkennen.

LEOPOLD : Waarom krijgt de jongen dan niet de kans om zijn eerste opera uit te voeren?

(Reactie zangers en zangeressen)

AFFLIGIO : Kijk, meneer Mozart, als u er echt op staat, dan wordt de opera van uw zoon één keer opgevoerd. Maar u mag er zeker van zijn dat het werk zal uitgefloten worden.

LEOPOLD : U schijnt te vergeten dat de opdracht voor deze opera door de keizer in hoogst eigen persoon gegeven werd.

AFFLIGIO : De keizer heeft mij de opdracht gegeven deze zaak af te handelen. Ik kan mijn zangers en zangeressen niet verplichten de grillen van een snotaap uit te voeren.

LEOPOLD : (Kwaad) Ik eis de keizer te spreken.

AFFLIGIO : Ik zal zien wat ik voor u kan doen. (Af.)

MOZART : (Kwaad) Die kapelmeester stinkt naar stront.

LEOPOLD : Zulke dingen mag je niet zeggen, jongen. Wees gerust : de keizer is een man van eer. Hij zal deze zaak wel in alle eerlijkheid oplossen. Misschien tikt hij de kapelmeester en zijn gevolg wel op de vingers.

MOZART : De muziek was toch mooi, papa?

LEOPOLD : Natuurlijk, Wolfgang, het was de mooiste muziek die ooit door een jongen van jouw leeftijd geschreven werd.

(De keizer komt op. De Mozarts buigen.)

KEIZER : Mijn arme jongen, ik heb van kapelmeester Affligio gehoord dat jouw opera onmogelijk kan uitgevoerd worden.

LEOPOLD : Majesteit...

KEIZER : Ik vind het werkelijk bijzonder jammer.

MOZART : Maar majesteit...

KEIZER : Ik wil jullie echter niet met lege handen naar huis sturen. Wat dachten jullie van een reis naar Italië? Voor een groot componist in wording valt daar heel wat te leren. Tenslotte stond de wieg van de opera in Italië. Ga naar Milaan, Florence en Napels! Bezoek er de adel en laat hen deze aanbevelingsbrief zien. (Hij overhandigt een verzegelde brief aan Leopold.) Vele deuren zullen opengaan. Jullie zullen er heel wat meer verdienen dan honderd dukaten. Succes!

(Hij verlaat de scène en laat vader en zoon Mozart enigszins verbouwereerd achter. Leopold gaat weer naar zijn schrijftafel. Wolfgang verlaat even de scène.)

LEOPOLD : Lieve Nannerl, Het is de eerste keer dat jij niet met ons meereist en ik moet toegeven : we missen je. Napels was een ramp. De mensen kennen hier nog minder van muziek dan in Holland. Zo vroeg een baron aan Wolfgang om de ring van zijn vinger te doen, want hij geloofde dat er in die ring toverkracht schuilde. Het belangrijkste moet ik je echter nog vertellen. Wolfgang en ik bezochten de Sixtijnse kapel. Daar hoorden we het Miserere van Gregorio Allegri. Het kopiëren van dit bijzonder moeilijke meesterwerk is door de paus ten strengste verboden. Thuis zette Wolfgang het echter noot voor noot op papier. Toen ik het resultaat zag, werd ik eerst kwaad. Ik vreesde dat Wolfgang een zonde begaan had door het Miserere te kopiëren. Maar toen ik merkte dat hij het werk uit zijn hoofd geschreven had, was ik trots. Vandaag zijn we bij de paus ontboden. Mis-

schien heeft de huisbaas van wie we een kamer huren, Wolfgang het Miserere horen spelen. Zou hij dat aan het Vaticaan gemeld hebben? Waarschijnlijk denkt de paus nu dat Wolfgang of ik het werk gekopieerd heeft.

MOZART : Ik ben klaar, vader.

LEOPOLD : Heb je een schoon hemd aangetrokken, jongen?

MOZART : Dat heb je al drie keer gevraagd, papa.

LEOPOLD : Dat komt omdat ik zo zenuwachtig ben, jongen.

MOZART : Maak je geen zorgen, papa, we zullen het wel overleven.

(Leopold glimlacht. Hij stopt met schrijven en staat op. Ze maken een rondje op de scène. Ondertussen installeert de paus zich. De nuntius staat naast hem.)

LEOPOLD : Je weet wat je moet doen. Val bij de paus op je knieën en zeg dat je niet wist dat het Miserere niet mocht gekopieerd worden.

MOZART : Maar ik heb het niet gekopieerd.

LEOPOLD : Doe maar wat ik zeg, dan vergeeft de paus je die zonde misschien wel.

MOZART : Liegen is toch ook een zonde, papa.

LEOPOLD : We zijn er. (Tot de nuntius) Wij zijn Leopold en Wolfgang Mozart. De paus verwacht ons.

NUNTIUS : Heilige Vader, de Mozarts.

PAUS : Welkom, vader en zoon Mozart, het is een genoegen om u te mogen ontmoeten.

LEOPOLD : Het genoegen is geheel aan onze kant, Heilige Vader. (Hij buigt en kust de ring van de paus.) Groet paus Clemens XIV, Wolfgang. (Hij buigt en kust de ring ook.)

PAUS : (Tot Wolfgang) Zo, jij bent dus de jongeman waar heel wat om te doen is. (Leopold port hem aan om te knielen en schuld te bekennen.)

MOZART : Heilige Vader...

PAUS : Momentje... Ik heb gehoord dat jij een prachtige componist bent, jongeman.

LEOPOLD : In vergelijking met u is hij niets, Heilige Vader.

PAUS : Kwatongen beweren dat jij het Miserere gekopieerd hebt.

MOZART : Niet gekopieerd, uit het hoofd opgeschreven, Heilige Vader. (Reactie Leopold)